

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Miljöavtal

Berör Fastlands Finland

Riikka Klemola

Utbildning om åkerstödansökan 2026
för kommuner, livskraftscentraler,
rådgivare och intressentgrupper

12.3.2026

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Förordningsändringar

Nya avtal

- Nya avtal om skötsel av jordbruksnaturen och landskapet samt avtal om skötsel av våtmarker kan ingås 2026
- I Viputjänsten kan man ansöka om ett nytt avtal för en gård
 - som inte har ett motsvarande, gällande avtal för tidigare år
-> som har ett avtal om skötsel av jordbruksnaturen och landskapet -> kan ansöka om ett avtal om skötsel av våtmarker och tvärtom, eller
 - vars skiften som anmälts till avtalet under tidigare år har underkänts vid terrängsynen och skiftena nu har iståndsatts så att de motsvarar kraven i avtalet
- Avtalsvillkoren på Livsmedels webbplats uppdateras före utgången av mars.

Tilläggsarealer till gällande avtal

- Om gården har ett gällande avtal kan man ansöka om skiften som tilläggsarealer till avtalet:
 - som inte godkändes i avtalet vid den föregående terrängsynen OCH som nu har restaurerats så att de kan omfattas av avtalet (t.ex. vassbevuxna områden)
 - som har kommit i stödsökandens besittning och uppfyller kraven i avtalet
- Tilläggsarealerna kan sökas via Viputjänsten med ansökan om åkerstöd. Ansökan har ingen begränsning gällande hektar. **Ett eget basskifte ska bildas av tilläggsarealen.**
 - Skötselplan och andra obligatoriska bilagor som ska bifogas ansökan.
 - De skiften som du ansöker om att lägga till är i kraft till utgången av den ursprungliga avtalsperioden.

Arrendeavtalet ska vara uppgjort i god tid, om tilläggsarealerna är arrenderade. Betesavtal kan inte användas för att påvisa besittning av arealen.

Ändringar i avtalsvillkoren:

- Våtmark
 - En torvåker som ändrats till ett område som liknar en myr kan godkännas i avtalet om den har anlagts med icke-produktiva våtmarksinvesteringar eller om torvåkern har ändrats till ett område som liknar en myr med annan finansiering.
- Avtal om skötsel av jordbruksnatur och landskap
 - Från och med 2026 får man **650 €/hektar/år** (tidigare 610 €/ha) för objekt i högre värdeklass (riksomfattande och landskapsmässigt värdefulla) och **550 €/hektar/år** för objekt i lägre värdeklass (tidigare 460 €/ha).

Ändringar i avtalsvillkoren:

- Våtmark
 - En torvåker som ändrats till ett område som liknar en myr kan godkännas i avtalet om den har anlagts
 - som en icke-produktiv våtmarksinvestering, eller
 - om torvåkern har omvandlats till ett myrliknande område med annan finansiering.
- Avtal om skötsel av jordbruksnatur och landskap

Värdeklass	Ersättning från och med 2026 /hektar/år	Tidigare ersättning /hektar/år
Objekt i högre värdeklass (värdefulla på riksnivå och landskapsnivå)	650 €	610 €
Objekt i lägre värdeklass	550 €	460 €

Lagändring: Terrängsynerna görs i fortsättningen under det första avtalsåret

- I enlighet med ändringen av 5 § i landsbygdsutvecklingslagen 1333/2022
 - Terrängsyner görs för nya ansökta avtal under det första avtalsåret
 - *Kontrollen ska utföras innan slutbetalningen för det första avtalsåret för miljöersättningen betalas ut på basis av avtalet.*

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Viputjänsten i avtalen

Ansökan om tilläggsarealer i Viputjänsten 1/2

Lohkotiedot

Hakijan tiedot

Haettavat tuet

Luomu ja sopimukset

Lohkotietojen yhteenveto

Maatilan tiedot

Vipuneuvoja

Yhteenveto ja lähetys

Luonnonmukaisen tuotannon sitoumus

Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus

Kosteikkojen hoitosopimus

▼ Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus 2023

Yhteenveto

Muokkaa

Sopimuslohkot

Tunnus	Nimi	Pinta-ala (ha)	Maankäyttölaji	Lohkon hallinta
▶ 0910036418	Viksten	1,20	Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa
▶ 0910036418	Lastvik	1,20	Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa
▶ 0910036418	Tryvik	1,20	Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa
▶ 0910036418	Henttinen	1,20	Metsämaa	Omistuksessa

Hae sopimukselle lisäalaja

Näytä liitteet

Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus

Sopimukselle haettavat peruslohkot

	Tunnus	Nimi	Pinta-ala	Lohkon tyyppi	Maankäyttölaji	Lohkon hallinta	Toiminnot
☐	0910036418	Lisä_ala_1	1,20		Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	
☐	0910036418	Lisä_ala_2	1,21		Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	
☐	0910036418	Lisä_ala_3	1,22		Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	
☐	0910036418	Lisä_ala_4	1,23		Metsämaa	Omistuksessa	

+ Lisää liite

Peruuta

Tallenna

Ansökan om tilläggsarealer

Viputjänsten 2/2

- En skötselplan för tilläggsarealerna bifogas om skiftet inte ingår i den skötselplan som lämnats in tidigare.
- För tilläggsarealerna görs terrängsyn under det första avtalsåret.

Täyttöohjeet Tulosta yhteenveto

[← Takaisin](#) Maatalouden ja maiseman hoitosopimus

Lohkotiedot Hakijan tiedot Haettavat tuet Luomu ja sopimukset Lohkotietojen yhteenveto Maatilan tiedot Vipuneuvoja Yhteenveto ja lähetyt

Luonnonmukaisen tuotannon sitoumus Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus Kosteikkojen hoitosopimus

▼ Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus 2023

⚠ Lähetä kaikki liitteet hakuaihana.

Yhteenveto [Muokkaa](#)

Sopimuslohkot

Tunnus	Nimi	Pinta-ala (ha)	Maankäyttölaji	Lohkon hallinta	Ensimmäinen vuosi
▶ 0910036418	Viksten	1,20	Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	2023
▶ 0910036418	Lastvik	1,20	Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	2023
▶ 0910036418	Tryvik	1,20	Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	2023
▶ 0910036418	Henttinen	1,20	Metsämaa	Omistuksessa	2023
▶ 0910036418	Lisä_ala_1	1,20	Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	2024

[Hae sopimukselle lisäaloja](#)

[Näytä liitteet](#)

Avlägsnande av skifte ur avtal

- Skiftet kan tas bort från avtalet om du inte kan fortsätta skötseln enligt skötselplanen på de skiften som godkänts i avtalet.
 - a) Passivera skiftet vid ändringar av basskiftet och meddela livskraftscentralen eller
 - b) Ta bort skiftet från din besittning och meddela livskraftscentralen
 - c) Om gården har ekologisk odling ska du anmäla skiftet med skog som markanvändningsslag Annan areal för ekologisk övervakning och meddela livskraftscentralen
- > Livskraftscentralen ska underrättas om avlägsnandet av skiftet med en fritt formulerad ansökan medan ansökan om åkerstöd pågår.
- Avlägsnandet av skiftet under avtalsperioden orsakar inte återkrav om en anmälan till livskraftscentralen har gjorts före anmälan om tillsyn.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Kom ihåg att ansöka om ettåriga åtgärder

Anmälan om stängsel- och rovdjursstängselåtgärd i Viputjänsten

[Återgå till val av ansökan/anmälan](#)

Ansök/anmäl - Ansökan om åkerstöd

[Ifyllningsanvisningar](#)

[Skriv ut sammandrag](#)

Skiftesuppgifter

Sökandens
uppgifter

Stöd som söks

Sammandrag av
skiftesuppgifter

Gårdens
uppgifter

Basskifteslista

01742 75

lohko 2,05 ha

Signum	Namn	Areal (ha)
01742 75	lohko	2,05
01781 17	alusta	3,58

A 2,05 ha

Växt *

Miljöavtalsareal, trädbevuxen eller övrig areal

Skede i ekologisk produktion *

I ekologisk produktion

Åtgärder inom miljöersättningen

☒ Inhägningsåtgärd

☐ Istandsättningsröjning

☐ Uppförande av rovdjursstängsel

[Anmäl stängslets längd i meter för jordbruksskiftet i fråga.](#)

Stängslets längd *

m

Obligatoriskt fält: *

Återgå

Spara

Ansök om stängselåtgärder och genomför dem under ansökningsåret

- Ersättningen för stängselåtgärd är 1 500 €/ha
- Ersättningen för rovdjursstängselåtgärd är 2 400 €/ha
- Åtgärderna genomförs fram till slutet av ansökningsåret.
 - ➔ kan sökas för avtalsskiftet som inte fått understöd för samma åtgärd tidigare
- Stödet betalas
 - a) enligt ha, om inhägnads- eller rovdjursstängselåtgärden har utförts runt hela den helhet som ska betas.
 - b) som meterbaserad ersättning om inhägnadsåtgärden endast delvis utförs på skiftet.
- Stöd betalas inte retroaktivt
- Man kan också ansöka om utbetalning i ändringsansökningsskedet senast 1 oktober.

Stängselåtgärd

- Betesmarkens hörnstolpar ska vara välgjorda och starka
- Stängslet blir starkt när man minskar avståndet mellan stolparna -> ett bra avstånd mellan stolparna kunde vara 5–7 m.
- Inhägnaden ska vara gjord så att den varar i minst 5–7 år.
- Den ska ha 2 trådar

Rovdjursstängselåtgärd

- Syftet med stängslet är att hålla produktionsdjuren innanför stängslet och att förhindra att rovdjur kommer innanför stängslet.
- Stängslet består av fem till sju trådar som leder el, stängselstolpar, strömkälla och jordning. Ett annat alternativ är ett normalt djurnätsstängsel där man lagt till eltrådar utanför stängslets nedre och övre del.
- Stängslet ska vara tillräckligt högt (cirka 1,5 m) och ge en tillräckligt kraftig elstöt till det rovdjur som försöker närma sig. Rovdjuren ska inte vara villiga att hoppa över stängslet, utan ska hellre försöka komma igenom stängslets nedre del.

Rovdjursstängsel

- För att stängslet ska fylla sin funktion måste man komma ihåg slåtter av gräs och andra tillräckliga underhållsåtgärder.

Istandsättningsröjningsåtgärd 1/2

- Ersättningen för istandsättningsröjning är 450 €/ha
- Söks i skiftesuppgifterna på fliken skiftesuppgifter i Viputjänsten under ansökningstiden för åkerstöd.
- Av den areal som ska röjas görs ett eget mindre jordbruksskifte, om det område som ska röjas inte omfattar hela basskiftet.
- Åtgärden kan också sökas under tiden för ändringsansökan senast 1 oktober.
- Tiden för genomförande är fram till utgången av april kalenderåret efter ansökningsåret.
- Kom ihåg att avlägsna röjningsrester (förutsätts i avtalsvillkoren).

Istandsättningsröjningsåtgärd 2/2

- Istandsättningsröjningsåtgärd kan sökas t.ex. i följande situationer:
 - För ett nytt basskifte som ska istandsättas eller en del av det, som du första gången ansöker om avtal för.
 - För en del av ett basskifte som ingår i avtalet, dvs. ett jordbruksskifte, om betesgången enligt planen har lämnat snår som djuren till skillnad från den ursprungliga planen inte har åtgärdat.
 - Om tidigare istandsättningsåtgärder på skiftet inte är tillräckliga, även om de har utförts i tid och i enlighet med villkoren
 - Till avtalet fogas en ny areal vid ansökan om avtal, som måste istandsättas för att möjliggöra målinriktad betesgång.

Anmälan om istandsättningsröjningsåtgärd i Viputjänsten

Rita istandsättningsröjningsåtgärden som ett eget jordbruksskifte, lägg till växtuppgifterna och spara.

Kasvulohkot

Lisää uusi kasvulohko

A 1,73 ha

Kasvi

Ympäristösopimusala, puustoinen tai muu ala

Luomun vaihe

1. vuoden siirtymävaiheessa

Ympäristökorvauksen toimenpiteet

Aitaus-toimenpide

Aidan pituus

252 m

Lisätiedot

-

Lisää kasvitiedot

Lisää kasvulohkoille kasvitiedot.

✓ Kaikilla lohkoilla on kasvitiedot

A B

← Kasvulohko B 0,28 ha →

Kasvi *

Ympäristösopimusala, puustoinen tai n ▼

Luomun vaihe *

Ei ole luomutuotannossa ▼

Ympäristösopimusalan toimenpiteet

☒ Kunnostusraivaus -toimenpide

☐ Aitaamis -toimenpide

☐ Petoaita -toimenpide

Lisätiedot

Inhägnads-, rovdjursstängsel- eller istandsättningsröjningsåtgärd

- ➔ Om den ettåriga åtgärden inte är klar vid tidpunkten för tillsynen får du en begäran om utredning. Genom att svara på begäran meddelar du livskraftscentralen om att stängslet eller rovdjursstängslet har färdigställts:
 - tidsfrist för genomförande av stängselåtgärder 31 december (återkallas senast 12 maj) under ansökningsåret och
 - för istandsättningsröjningsåtgärder 30 april våren efter ansökningsåret (återkallas senast 12 maj).
- Om åtgärden inte har vidtagits och området inte har kunnat betas senast 15 september, annullera skötselersättningen för avtalet senast 1 oktober genom att skriftligen meddela livskraftscentralen fritt formulerat

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Skötsel och bokföring av miljöavtalsarealer

Skötseln av miljöavtalsarealen – *granskas i samband med åkerövervakningen*

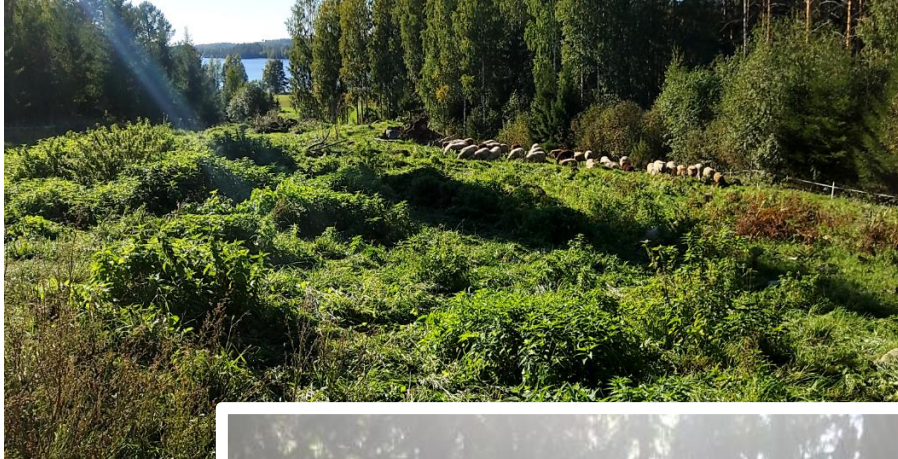
- Miljöavtalsarealerna ska skötas i enlighet med den skötselplan som godkänts vid livskraftscentralen.
- I skötselplanen anges de årliga åtgärderna som genomförs med jämna mellanrum per skifte, genomför planen!
- Årliga skötselåtgärder är i allmänhet betesgång, slåtter och kontroll av vattennivån.
- Med jämna mellanrum kan t.ex. underhållsröjning, reparation av stängsel e.d. genomföras.

2024	2025	2026
Aitojen tarkistus ja korjaus	Aitojen tarkistus ja korjaus	Aitojen ta korjaus
Eläinten kuljetus alueelle	Eläinten kuljetus alueelle	Eläinten k alueelle
Eläinten valvonta	Eläinten valvonta	Eläinten v
Kivennäisten vienti	Kivennäisten vienti	Kivennäis
Eläinten kuljetus pois alueelta	Eläinten kuljetus pois alueelta	Eläinten k pois aluee
Hoitopäiväkirjan laatiminen	Hoitopäiväkirjan laatiminen	Hoitopäivä laatimine
Aidan uusiminen		
Puuston harventaminen		

Tillräcklig betesgång eller slåtter OK

Brister i skötseln av talsarealen

Bokföringskrav – *granskas i samband med åkerövervakningens dokumentkontroll på gården*

- I skiftesbokföringen eller i en separat skötseldagbok ska de utförda skötselåtgärderna antecknas allteftersom de genomförs.
- I anteckningarna ska man varje år anteckna åtminstone skiftets namn, signum och areal samt de **åtgärder som vidtagits, tidpunkten för genomförande av åtgärderna och deras varaktighet** samt det **genomsnittliga antalet betesdjur under betesperioden**.
- t.ex. genomförande av betesgång
- Ängsskifte 123 45678 90
 - Djuren har förts till bete 25.5 (5 tackor, 1 bagge)*
 - Djuren har hämtats från betesmarken 30.8*
- De åtgärder som utlovats i skötselplanen vidtas och de antecknas

Och om man inte kan följa planen

- Du kan lämna bort skiftet helt utan återkrav
 - Passivera skiftet vid ändringar av basskiftet och meddela livskraftscentralen eller
 - Ta bort skiftet från din besittning och meddela livskraftscentralen
 - Om gården har ekologisk odling ska du anmäla skiftet med skog som markanvändningsslag Annan areal för ekologisk övervakning och meddela livskraftscentralen
- > Livskraftscentralen ska underrättas om avlägsnandet av skiftet med en fritt formulerad ansökan medan ansökan om åkerstöd pågår.
- Innan övervakningen har meddelats kan du ändra "återkallelse av stöd" för växten på skiftet i ändringsskedet

Tillsyn

- Genomförandet av miljöavtalen övervakas i samband med åkerövervakningen
- Bristande skötsel, dvs. har skötselåtgärderna och avtalsvillkoren som nämns i skötselplanen och kraven på miniminivå iakttagits. Brister leder till påföljder enligt arealskillnaden
- Vid granskningen av arealskillnaden räknas de godkända arealerna med samma ersättningsnivå ihop och skillnaden mellan den ansökta och den godkända arealen jämförs med den godkända arealen

3 % eller 2 ha < skillnad $\leq$ 50 %

skillnad > 50 %

stöd för godkänd areal - (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent) betalas inte + påföljd som överförs

3 ha avtal, varav 0,9 ha obetat

	Hela området är betat	Stödet annulleras 0,9 ha	Övervakning när den inte annulleras
Sökt areal (ha)	3	2,1	3
Arealskillnad (ha)	0	0	0,9
Godkänd areal (ha)	3	2,1	2,1
Arealskillnad %			42,9 (=0,9 ha/2,1 ha *100)
Påföljd			1,5-faldig sanktion 2,1-(2,1*1,5*0,429)
Betalas (ha)	3	2,1	0,75
Stöd för avtalet 550 €/ha	1650 €	1155 €	412,50 €

3 ha avtal, varav 0,4 ha obetat

	Hela området är betat	Stödet annulleras 0,4 ha	Övervakning när den inte annulleras
Sökt areal (ha)	3	1,6	3
Arealskillnad (ha)	0	0	1,4
Godkänd areal (ha)	3	1,6	1,6
Arealskillnad %			$(3 \text{ ha} - 1,6 \text{ ha}) / 1,6 \text{ ha} * 100 \% = 87,5\% > 50 \%$
Påföljd			Tukea ei makseta + siirtyvä seuraamus
Betalas (ha)	3	1,6	$1,6 \text{ ha} - (1,6 \text{ ha} * 2 * 0,875) = -1,18$
Stöd för avtalet 550 €/ha	1650 €	880 €	Siirtyvän seuraamuksen osuus $1,18 \times 550 \text{ €} = 660 \text{ €}$ ja 1650 € BETALAS INTE 2310 €

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tack